

Beton ve çiçek

DENİZ ÜLKÜTEKİN

Eda Soylu'nun ilk kişisel sergisi "Unutulmuyor, ne tuhaf!" oldukça ince mesajlarla toplumun incelik ve zerafetten uzaklaşıp gittikçe kabalaşmasını konu ediniyor. Bunun saatlerce betonlarla uğraşmış, aylarca çiçeklerin beton üzerindeki deformasyonlarını izlemiş Soylu. Neden mi? Çünkü kırılganlığı ve kabalığı en iyi anlatan malzemeler beton ve çiçek...

- ilk kişisel sergin. Nereden ilham aldın?

- Unutulmuyor, ne tuhaf! Metin Altıok'un "Soneler" kitabından bir bölüm. Türk şiirinin etkisi bayağı var işlerde. Beş altı yıldır ezilenler ve bastırılanlarla ilgili işler yapıyorum. Hep de, bunları hangi materyalle anlatabileceğimi bulmaya çalışıyorum. O yüzden sergi birbirinden kopuk işlerden oluşmayacak. Ana olarak iki seriden oluşuyor. Biri Kuşevi serisi, diğeri de Evin Yüzü Burkuldu. Bu da Metin Altıok'un şiirinden...

- Metin Altıok'u referans alma sebebin nedir?

- Metin Altıok okumaya Nâzım'dan sonra başladım. Nâzım, "yüzüne tokat gibi çarpan" bir adam, çünkü duyulmak istiyor. Metin Altıok'ta ise sessizlik var. Benim de buna ihtiyacım vardı. Bir sürü dize sayabilirim, ama bunun başlangıcı, İstanbul'un yüzleri serisini okumamdır. İstanbul'un 100 kuş evini okuyordum. Canlıya saygının ifadesi diye bir bölüm var. Çok sevgili padişahlarımızın kadeşlerini bile katletmekten çekinmeyen şahsiyetlerken, mimarlarına her yapıya bir kuş evi yapmalarını söylemiş. Düşünün, bu adamlar aynı zamanda ne kadar "brutal" olabilir. Son zamanlarda da nezaket kavramı yok olmuş. Bir ifadesizlik ve iletişim sorunları



Fotoğraf: KAAAN SAĞANAK

ortaya çıkıyor. Eskiden üçüncü sayfa haberi gibi olan durumlar artık hepimizi tehdit ediyor. Bense işlerimin ince ve kırılgan olmalarına önem veriyorum. Alttan alta gelen bir reaksiyon istiyorum. Son iki yıla baktığımızda üçüncü sayfa haberi diyeceğimiz şeyler bizzat içimizde yaşanmaya başladı. Her an ölümlerle, trajedilerle karşılaşıyoruz. İşlerimin çoğu gri ve siyah. Üniversitedeki hocalarım, "sen su an siyahı en koyu renk sanıyorsun, göreceksin ki değil." Bir gördüm ki, cidden siyah en koyu renk değildi. Gezi'den sonra altı ay bir sindirme sürecim oldu. Tabii ironi kavramı da eşzamanlı ortaya çıktı. Benim işlerimi de etkiledi bunlar.

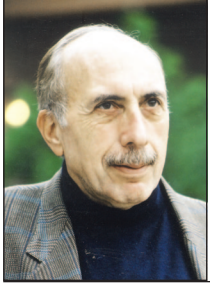
- Sergideki işlerinden bahsedebilir misin?

- Roma'ya gittiğimde çok yer gezdim.

Bunlardan biri de Matera'ydı. Orası, meğerse Türkiye'nin Mardin'iymiş. ABD'deki hocalarım, Mardin ve Kapadokya'ya benzetiyordu. Mardin'e hiç gitmedim, ama onlar gitmiş ve o yönde eleştiri yaptılar. İtalya'da Primolevi gibi adamları, kamplar yerine Matera'ya yollamışlar. Nasıl biryer biliyor musun? Yağmur yağıyor, borudan geçiyor ve o suyu içmek için evlerinin önünü temiz tutmak zorundalar. Tabii, doğal olarak sıtma salgını başlıyor, şehri karantinaya alıyorlar ve boşaltılıyor. Burada yürürken hocamızı, "durun" dedi. "Bakin ayağınızın altında ne var". Betonda iki beden izi vardı. Ayağımızın altı mezarmış. Biz onlara bakarken adam, "biz neredeyiz biliyor musunuz" diye sordu. "Mezarın üstündeyiz" diye cevap

verdik. "Hayır" dedi, "biz şu an bir insanın evnini çatısındaız." Bir insana mezar olan beton bir başkasına çatı olmuş. Oradaki beton beden kavramı benim bütün işlerimin temelini oluşturuyor. Karantinadan sonra aşağıdaki şehre gönderilmiş insanlar. O şehirde acayip lüks bir yer Pradalar, Louis Vuitton'lar filan. Ancak orada hâlâ Matera'da yaşamış insanlar var ve baktıkları manzara, aslında ölüm. Karşılarında ölülerini görüyorlar. Yani hiçbir şey yaşanmaları unutturamıyor. Bu da enteresan bir kavram. Bütün bunlar beni çok etkiledi. Onun dışında, soykırım kamplarını gezdim. Şimdi ezilmeye geri dönersek, önceleri tahta gibi malzemeler kullanıyordum, ama sonradan "mıs" gibi yapmaktansa daha somut

şeyler kullanmaya karar verdim. Çevremizde ulaşılabilir en kırılgan malzeme çiçek, en kabası ise beton. Aldım ikisini, bir araya getirdim ve sergideki işler ortaya çıktı. Çiçeği betona gömüyorum. Bir buçuk yıl oldu. Betona gömünce üç aksiyon oluyor. Bir: öldürüyorsun, iki: barındırıyorsun, üç: korunuyor. Çiçeklerin ölümü yavaş yavaş oluyor, zamanla soluyorlar. Ancak bunları öldürürken renklerini de korumuş oluyorum. Bir nevi ölümsüz hale geliyorlar. Aslında kötü bir şey yaptığım, ama bir yandan da korumacı bir şey ortaya çıkıyor. Duvarların bir kısmını bunla kapladığında çok ince bir mesaj ortaya çıkar. Onu gören yüz kişiden biri bile bu mesajı alsa benim için yeterli... ●



PAZARIN PENCERESİNDEN

SELÇUK EREZ

Büyük Çarşı İsyanı

Gazi Parkı eylemlerine katılmış Beşiktaş Çarşı Grubu üyelerinin hükümeti yıkmaya kalkışmakla suçlandıklarını, yaşam boyu hapsedilmelerinin istendiğini öğrendik ve konuyu yerinde incelemek istedik: Takma sakal ve kara gözlükler taktık, kendimize güvercine niyet çektiren dilsiz, hamam natırı ve hokkabaz asistanı süsü vererek Çarşı'da dolaştık. Bazı ayrıntılar dikkatimizi çekti:

Soner Yalçın'ın "KAYIP SİCİL - ERDOĞAN'IN DOSYASI" kitabının KABALCI KİTABEVİ'nin vitrininde baş köşede yer alması tuhaftı.

SINANPAŞA Hani'nin alt katlarında sürdürdüğümüz incelemelerle bir ipucuna daha ulaştık: K. Wilkinson'un "İNFAZCI" başlıklı kitabının, SAHAF KİTABEVİ'nin tezgâhındaki eser yığınının tepesinde durması anlamlıydı. Kendi kendimize "Neyin infazı?" diye sorduk.

Balıkçılara giden yoldaki kapalı baharatçı dükkanının kepenklerinde "RESİST ÇARŞI" ve "KAOS" yazılıydı. Bu kuşkusuz, bir direnişin ve karmaşanın habercisiydi.

KARTAL HEYKEL' nin başının baktığı yer SÜLEYMAN SEBA'nın bez posterinin yanındaki elektrik direği idi ve bu direğin üstüne birkaç siyah - beyaz kuş evi monte edilmişti. Gizli bir anlamı olduğunu sezdiğimiz bu simge, Çarşı'da başka yerlerde de bulunmaktaydı. Bu simgenin, bir tehdit, "Yuvanı Yapacağım!" anlamını taşıdığı açıktı.

Dükkanların önemli bir kısmının vitrinine, "İNDİRİM!" diye yazılmıştı. ADL dükkanında bu kelime tam 5 kez tekrarlanmıştı. Bir şeyin indirileceği anlaşılıyordu da acaba neyi neden indireceklerdi? Acaba kastedilen hükümet miydi?

Son bir gözlem tüm kuşularımızı sildi götürdü: Birçok dükkanın vitrininde "BİZİMLE ÇALIŞIR MISINIZ?" yazılı ilanlar asılıydı. Anlaşılmıştı: Bir darbe planlanıyordu ve asker toplanmaktaydı!

Çarşılların, Sinop'taki nükleer santrale karşı çıkmaları, Irak'ın işgalinde savaşa karşı durmaları, Beşiktaş-Sivasspor maçında "Madimak" pankartı açmaları, bizi çok zaman önce uyarmalıydı ama uyumuşuz! Bunların 18 Mart'ta toplanıp Çanakkale'ye gitmeleri de -şimdi anlıyoruz- Türkiye'yi işgal etmeye kalkmış Anzaklar'ın torunlarından yeni taktikler öğrenmek içimmiş.

Şimdi ciddi bir endişemiz var: Bunca belgeye rağmen evdeki hesabımız Çarşı'ya uymazsa ve Çarşılların masum oldukları sonucuna varılırsa ne olur?

Beşiktaş Çarşısı, 1421'den bu yana hatırlanan Serez Çarşısı gibi insanların ezilmemesi için, insan hakları için unutulmaz dayanışmalarla sürdürülmüş mert mücadeleleri hatırlatan çarşılardan biri olarak mı anılmaya başlanır?

O zaman biz nereye kaçırız? ●

www.selcukerez.com

ETi fest
Mutluluk denince akla...

BEYAZ
kampüste

HAYKO CEPKİN

BENGÜ

KUBAT

MUHTEŞEM PERFORMANSIYLA
DJ FUNKY "C"
VE SÜRPRİZ İSİMLER

22 EYLÜL - ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ - BURSA
24 EYLÜL - YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (Davutpaşa Kampüsü) - İSTANBUL
29 EYLÜL - SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ - ISPARTA
1 EKİM - ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ - ADANA

f /etifest t /eti_fest
#etifest2014